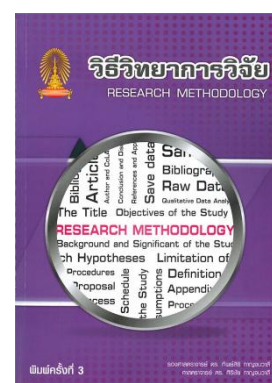

บทปริทัศน์หนังสือ (Book Review)
วิธีการวิจัย การออกแบบ และการวิเคราะห์
Research Methods, Design, and Analysis

รัชดาภรณ์ ตันติกุล (Rachadaporn Tantikul)*

ชื่อเรื่อง	: วิธีวิทยาการวิจัย Research Methodology
ผู้แต่ง	: รองศาสตราจารย์ ดร. ทิพย์สิริ กาญจนวาสี และ ศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย กาญจนวาสี
ปีที่พิมพ์	: 2564
สำนักพิมพ์	: ห้างหุ้นส่วนจำกัด พิมพ์ทันใจ
จำนวนหน้า	: 277 หน้า

บทนำ

หนังสือเรื่องวิธีวิทยาการวิจัย (Research Methodology) เป็นหนังสือที่ทรงคุณค่าและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับนักวิจัย เรียบเรียงขึ้นจากประสบการณ์ในการทำวิจัย ประสบการณ์ในการสอนเกี่ยวกับการวิจัย ประสบการณ์ในการให้คำปรึกษาการทำวิจัย และประสบการณ์ในการแก้ปัญหาวิจัยของรองศาสตราจารย์ ดร. ทิพย์สิริ กาญจนวาสี และศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย กาญจนวาสี หนังสือเล่มนี้สามารถทำให้นักวิจัย ครู อาจารย์ นิสิต นักศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอกในทุกสาขาวิชา ตลอดจนผู้ที่สนใจเกี่ยวกับการทำวิจัยเกิดความเข้าใจและกระจำงัดในการทำวิจัยมากยิ่งขึ้น โดยผู้เขียนได้นำเสนอสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสิ้นสุดกระบวนการ วิจัยทำให้อ่านสามารถทำวิจัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามหลักการวิจัย กระบวนการ วิจัย เทคนิคการวิจัย และสามารถประเมินคุณภาพงานวิจัยได้

*ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

วัตถุประสงค์

หนังสือเล่มนี้ผู้เขียนมีเป้าหมายในการช่วยให้ผู้อ่านเกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถทำวิจัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และสามารถประเมินคุณภาพงานวิจัยได้ ผู้เขียนจึงได้นำเสนอขั้นตอนมาตรฐานของกระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบที่สัมพันธ์กัน 10 ขั้นตอน พร้อมทั้งนำเสนอหลักการสำคัญ อันเป็นแนวคิด หลักการของการวิจัย เพื่อนำไปสู่แนวทางและวิธีการปฏิบัติการวิจัยที่เหมาะสมกับหลักการไว้ในแต่ละขั้นตอนด้วย

สาระสำคัญ

หนังสือเล่มนี้ได้รวบรวมสาระสำคัญเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยตามขั้นตอนมาตรฐานของระเบียบวิธีวิทยาการวิจัยที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับการทำวิจัยในทุกสาขาวิชา ดังนั้นผู้อ่านจึงสามารถนำความรู้ความเข้าใจที่ได้จากการศึกษาเนื้อหาสาระในหนังสือเล่มนี้ไปใช้ในการทำวิจัยได้ง่าย ชัดเจน และเป็นระบบมากขึ้น โดยเนื้อหาในหนังสือประกอบไปด้วย

1. บทนำ ในบทนี้ผู้เขียนเน้นการปูพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการวิจัยเบื้องต้น เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจถึงความหมาย เกณฑ์การพิจารณางานวิจัย จุดมุ่งหมายการวิจัย จุดเริ่มต้นของการวิจัย กรอบความคิดในการวิจัย และกระบวนการ วิจัย

2. การเตรียมการวิจัย ในบทนี้ผู้เขียนชี้ให้ผู้อ่านเข้าใจตั้งแต่ขั้นตอนแรกของการทำวิจัย คือ การวางแผนเตรียมการสำหรับการวิจัย ซึ่งจะต้องเตรียมการศึกษาทบทวนกระบวนการวิจัย สำรวจประเด็นปัญหาการวิจัย และค้นคว้าวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยผู้เขียนได้อธิบายถึงความสำคัญและแสดงขั้นตอนของการวางแผนการเตรียมการสำหรับการวิจัยด้วยแผนภาพ พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ เพื่อให้ผู้อ่านได้มองเห็นภาพของการเริ่มต้นทำวิจัย

3. การกำหนดปัญหาการวิจัย ในบทนี้ผู้เขียนชี้ให้เห็นถึงวิธีการกำหนดปัญหาการวิจัยที่เริ่มจากการสังเกตสภาพปัญหา การวิเคราะห์ปัญหา เพื่อกำหนดปัญหาการวิจัยที่มีความชัดเจนว่าต้องการศึกษาประเด็นปัญหาใด มีขอบเขตแค่ไหน ตั้งคำถามวิจัยแล้วตั้งชื่อเรื่องวิจัย พร้อมทั้งกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย และสมมุติฐานของการวิจัย

4. การพัฒนารอบแนวคิดของการวิจัย ในบทนี้ผู้เขียนอธิบายถึงความจำเป็นของการพัฒนารอบแนวคิดเชิงทฤษฎีและกรอบแนวคิดของการวิจัยที่จะช่วยขับเคลื่อนกระบวนการวิจัยให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง

5. การออกแบบการวิจัย ในบทนี้ผู้เขียนเสนอหลักการออกแบบการวิจัยที่มีประสิทธิภาพครอบคลุมกิจกรรมที่สำคัญ 3 กิจกรรม คือ 1) การออกแบบการวัด (Measurement design) 2) การออกแบบการสุ่มตัวอย่าง (Sampling design) และ 3) การออกแบบการวิเคราะห์ (Analysis design) เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบที่ตรงกับปัญหาการวิจัย

6. การเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย ในบทนี้ ผู้เขียนได้เสนอแนวทางการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย (Research Proposal) พร้อมอธิบาย รายละเอียดครอบคลุมหัวข้อสำคัญที่เป็นองค์ประกอบในการเขียน

ข้อเสนอโครงการวิจัย ได้แก่ 1) ชื่อโครงการวิจัย 2) ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 3) วัตถุประสงค์ของงานวิจัย 4) สมมุติฐานการวิจัย 5) ขอบเขตของการวิจัย 6) ข้อตกลงเบื้องต้น 7) ข้อจำกัดของการวิจัย 8) คำจำกัดความ 9) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 10) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 11) วิธีดำเนินการวิจัย 12) กำหนดการวิจัย 13) บรรณานุกรม 14) ภาคผนวก

7. การพัฒนาเครื่องมือวิจัย ในบทนี้ผู้เขียนชี้ให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายของการพัฒนาเครื่องมือวิจัยเพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพ และสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และครอบคลุมประเด็นปัญหาวิจัย

8. การกำหนดกลุ่มตัวอย่างและการเก็บรวบรวมข้อมูล ในบทนี้ผู้เขียนได้นำเสนอขั้นตอนสำคัญของการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งประกอบไปด้วยการศึกษาจุดมุ่งหมายของการเก็บรวบรวมข้อมูล การระบุข้อมูลที่ต้องการ การสุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้ตัวแทนของประชากร การใช้เครื่องมือวิจัยที่สร้างและผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว การเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นมาตรฐาน มีการตรวจสอบและควบคุมคุณภาพของข้อมูล

9. การวิเคราะห์ข้อมูล ในบทนี้ผู้เขียนได้นำเสนอแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมุติฐานของการวิจัยว่าผู้วิจัยควรดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างไร จึงจะสามารถตอบโจทย์การวิจัยได้อย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ

10. การเขียนรายงานการวิจัย ในบทนี้ผู้เขียนได้เสนอแนวทางการเขียนรายงานการวิจัยเพื่อสื่อสารกระบวนการวิจัยและผลการวิจัยเชิงวิชาการ เพื่อให้ผู้อ่านรับทราบและเกิดเข้าใจได้ง่าย โดยลำดับหัวข้อรายงานตามข้อเท็จจริงสมเหตุสมผล และใช้ภาษาที่เป็นทางการ

11. การเผยแพร่ผลงานวิจัย ในบทนี้ผู้เขียนได้เสนอแนะแนวทางในการวางแผนการเผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีประสิทธิภาพ เพื่อทำให้งานวิจัยเกิดคุณค่าในการอ้างอิงและการนำไปใช้ประโยชน์

สะท้อนคุณค่า

หลังจากที่ผู้อ่านได้ศึกษาหนังสือ “วิธีวิทยาการวิจัย” (Research Methodology) เล่มนี้จนจบแล้วเชื่อมั่นได้ว่าผู้อ่านจะมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนมาตรฐานของกระบวนการวิจัยมากขึ้น และสามารถนำความรู้ดังกล่าวไปใช้ในการทำวิจัยได้อย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้เขียนได้สังเคราะห์องค์ความรู้และประสบการณ์ของตนเองที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยมาอย่างยาวนาน ทั้งการสอน การทำวิจัย การให้คำปรึกษาปัญหาการวิจัยแก่นิสิต นักศึกษา และผู้วิจัยที่ประสบปัญหา ทำให้ผู้เขียนสามารถถ่ายทอดและเรียบเรียงสาระสำคัญเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยที่เป็นลำดับขั้นตอนได้อย่างละเอียดและต่อเนื่อง ตั้งแต่กระบวนการเริ่มต้นจนถึงขั้นตอนสุดท้าย ส่งผลให้ผู้อ่านสามารถมองเห็นภาพของกระบวนการวิจัยได้ชัดเจน ทำวิจัยได้ครบตามกระบวนการและประสบความสำเร็จในการทำวิจัย

หนังสือเล่มนี้สามารถสะท้อนคุณค่าได้ในหลายประเด็น ดังนี้

1. เขียนให้ผู้อ่านเข้าใจถึงความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัยและกระบวนการวิจัย 10 ขั้นตอน ได้แก่ การเตรียมการวิจัย การกำหนดปัญหาในการวิจัย การพัฒนารอบแนวคิดของการวิจัย การออกแบบการวิจัย การ

เขียนข้อเสนอโครงการ วิจัย การพัฒนาเครื่องมือวิจัย การกำหนดกลุ่มตัวอย่างและการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงานการวิจัย และการเผยแพร่ผลงานวิจัย

2. เขียนเล่าเรื่องเป็นลำดับขั้นและเป็นกระบวนการ ทำให้ผู้อ่านมองเห็นภาพของการทำวิจัยตั้งแต่ต้นจนจบอย่างเป็นระบบ สามารถทำวิจัยได้อย่างมีคุณภาพ เป็นไปตามมาตรฐาน และเป็นที่ยอมรับ หนังสือเล่มนี้จึงเหมาะสมกับทั้งนักวิจัยรุ่นใหม่และผู้ที่มีความรู้ทางด้านการวิจัยมาบ้างแล้ว

3. ใช้ตาราง แผนภาพ และตัวอย่างประกอบการอธิบายโดยตลอดทุกขั้นตอน ทำให้ผู้อ่านสามารถสรุปสาระสำคัญ และเกิดความชัดเจนในการทำวิจัยอย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

4. เขียนโดยใช้ภาษาที่สุภาพ เข้าใจได้ง่าย กระชับรัด ได้ใจความ อ่านแล้วเกิดความเข้าใจที่ตรงกัน

5. มีการสรุปสาระความรู้ที่เป็นประเด็นสำคัญไว้ท้ายบททุกบท เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาภายในบทนั้น ๆ ได้ชัดเจนมากขึ้น

6. มีการตัวอย่างความผิดพลาดที่มักเกิดขึ้นในการเขียนรายงานการวิจัย เพื่อเป็นข้อสังเกตและข้อพึงระวังให้กับผู้อ่านในการเขียนรายงานการวิจัย

7. ในภาคผนวกมีการยกตัวอย่างแบบประเมินข้อเสนอโครงการวิจัย แบบประเมินคุณภาพงานวิจัย แบบประเมินการสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์ และแบบประเมินการสอบวิทยานิพนธ์ ทำให้ผู้อ่านสามารถนำแบบประเมินดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ได้ในหลายบริบท เช่น การนำแบบประเมินไปใช้ในการประเมินคุณภาพผลงานวิจัยของตนเองและผู้อื่น ครูอาจารย์สามารถนำไปประเมินผลงานวิจัยของนิสิต นักศึกษาได้ เป็นต้น

บทสรุป

หนังสือเรื่อง “วิธีวิทยาการวิจัย”(Research Methodology) เป็นหนังสือที่ช่วยให้ผู้ที่สนใจในการทำวิจัย ทั้งผู้ที่เริ่มต้นทำงานวิจัยและผู้ที่ทำงานวิจัยอยู่แล้วได้เข้าใจในกระบวนการทำวิจัยที่ถูกต้อง สามารถทำงานวิจัยได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพ และเป็นไปตามมาตรฐาน ดังนั้นหนังสือเล่มนี้จึงเป็นหนังสือที่มีคุณค่าทางวิชาการอย่างยิ่งและเหมาะสมกับนักวิจัย นิสิต นักศึกษา ครู อาจารย์ และผู้ที่สนใจทำวิจัยในทุกสาขาวิชาที่จะนำความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือเล่มนี้ไปใช้ในการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ ผ่านกระบวนการทำวิจัยที่มีคุณภาพต่อไป

Reference

Kanjanawasee, T., Kanjanawasee, S. (2021). Research Methodology. 3th ed. Bangkok: Pimtanjai Limited Partnership. (in Thai).